

*Анастасія Сизенко, канд. філол. наук,
Яна Дьячкова, канд. пед. наук (Київ)*

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ МОВЛЕННЄВОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПУБЛІЧНИХ УПРАВЛІНЦІВ ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Основним завданням післядипломної освіти є підготовка фахівців із знанням іноземної мови, достатнім для успішної передачі науково-технічних досягнень міжмовними каналами, фахівців із розвиненим емоційним інтелектом та сформованою лінгвосоціокультурною компетентністю. Іншомовна компетентність сприяє професійному розвитку фахівця, а володіння професійно спрямованою іноземною мовою як засобом крос-культурного спілкування надає йому можливість реалізувати свій потенціал в особистому, соціальному та професійному житті. Це актуалізує необхідність формування у публічних управлінців іншомовної компетентності, спираючись на автентичний матеріал і ситуації реальної професійної взаємодії, й обумовлює актуальність дослідження, мета якого – визначити та теоретично обґрунтувати критерії відбору мовленнєвого матеріалу для навчання професійно спрямованої англійської мови публічних управлінців. Зазначена мета обумовила використання теоретичних (вивчення лінгвістичних, психологічних, дидактичних і методичних праць із метою осягнення проблеми, вироблення теоретичних засад та концептуальних підходів до визначення критеріїв відбору) та емпіричних (наукове спостереження за процесом навчання професійно спрямованої англійської мови публічних управлінців із метою з'ясування стану проблеми) методів дослідження. В статті визначено одиницю відбору навчального матеріалу, окреслено процедуру його обробки й організації в систему. Результат урахування критеріїв при доборі навчального матеріалу та дотримання відповідної процедури також висвітлені в роботі.

Ключові слова: професійна компетентність, професійна освіта, професійно спрямована англійська компетентність, публічні управлінці.

Анастасія Сизенко, Яна Дьячкова. Критерии отбора речевого материала для обучения публичных управленцев профессионально направленному английскому языку. Приоритетной задачей последипломного образования является подготовка специалистов с достаточным уровнем знаний иностранного языка для успешного обмена научно-техническими достижениями по межязыковым каналам. Иноязычная компетентность – предпосылка профессионального развития специалиста, а владение профессионально направленным иностранным

© Сизенко А.С., Дьячкова Я.О., 2021

языком как средством кросс-культурного общения позволит создать основу для его личной, социальной и профессиональной жизни. Это доказывает важность и необходимость формирования у публичных управленцев иноязычной компетентности, опираясь на аутентичный материал и ситуации реального профессионального взаимодействия, и обуславливает актуальность нашего исследования, цель которого – определить и теоретически обосновать критерии отбора речевого материала для обучения публичных управленцев профессионально направленному английскому языку. Указанная цель обусловила использование теоретических (изучение лингвистических, психологических, дидактических и методических работ с целью осмысления проблемы, выработки теоретических основ и концептуальных подходов к разработке критериев отбора) и эмпирических методов исследования (научное наблюдение за процессом обучения профессионально направленному иностранному языку государственных управленцев с целью выяснения состояния проблемы). В статье определена единица отбора учебного материала, описана процедура его обработки и организации в систему. Результат учета критериев при отборе материала и соблюдения процедуры отбора также освещен в работе.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, профессиональное образование, профессионально направленная англоязычная компетентность, публичные управленцы.

Anastasiia Syzenko, Yana Diachkova. Criteria for the Selection of Speech Material for Teaching English for Specific Purposes to Public Administrators. Currently, the priority of postgraduate education is the preparation of specialists with a sufficient level of knowledge of a foreign language for the successful exchange of both scientific and technical achievements through inter-lingual channels. Foreign language competence is a prerequisite for professional development of a specialist, and knowledge of a professionally oriented foreign language as a means of intercultural communication will allow a prospective specialist to build the basis of their personal and social life with practical skills and abilities and implement them in professional activities. This allows us to highlight the importance and necessity of a foreign language competence development in the sphere of public administration. Competence development process should be based on authentic materials and account for situations of real-life professional interaction of the specialists that leads to the relevance of the study, which aims to define the criteria of selection of the speech material for teaching English for specific purposes. This aim led to the use of theoretical research methods (studying philosophical, linguistic, psychological, didactic and methodological papers to understand the problem, developing theoretical foundations and conceptual approaches to the development of program material) and empirical ones (scientific observation of teaching a professionally oriented foreign language to public administrators). The article also outlines the importance of the development of professionally-oriented foreign language competence for the public administrators, highlights the main requirements for the candidates for public service positions in the European space, and discovers educational processes in the framework of

postgraduate education in Ukraine. The authors define the unit of selection of teaching material and describe the procedure of its selection as well as the conditions of the development of foreign language competence for professional purposes.

Keywords: foreign language competence for professional purposes, learning content, professional competence, professional education, public administrators.

Сьогодні соціальна ситуація в Україні перебуває на етапі перетворення, який включає економічну та науково-технічну трансформацію країни, що якісно впливає на позитивні зміни у сфері післядипломної освіти та на пов'язану з нею підготовку кадрів. Післядипломна освіта і кваліфікація є запорукою соціального добробуту та умовою конкурентоспроможності фахівця на ринку праці. В ХХІ столітті велика увага приділяється якості іншомовної професійної підготовки фахівців, що спрямована на успішну інтеграцію України в загальноєвропейський культурно-комунікаційний простір.

Реформа державного управління в Україні, підписання Урядом України фіскальної угоди з Європейською Комісією на підтримку України в реалізації Стратегії реформування державного управління в межах програми ЄС «Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні» та укладання інших міжнародних договорів вимагають підготовки державних управлінців, які мають володіти англійською мовою (АМ) як робочою мовою Ради Європи [20].

Зазначимо, що професійно спрямована англomовна компетентність (ПСАК) публічного управлінця передбачає певний рівень володіння фахівцями АМ, мовленням, лінгвосоціокультурними та професійними знаннями, навичками й уміннями, що сприяють доцільному варіюванню мовленнєвою поведінкою залежно від ситуації професійної взаємодії. Таким чином, у нашій роботі ми послуговуватимось визначенням **професійно спрямованої англomовної компетентності** публічних управлінців як здатності взаємодіяти у професійному середовищі, здійснювати кросс-культурне професійно спрямоване спілкування; використовувати емоційний інтелект під час спілкування з носіями іншої культури; «вибирати комунікативно цілеспрямовані способи вербальної і невербальної поведінки на основі знань про науку і культуру інших народів у межах полілогу культур» [3: 16]. Відповідно, чинниками, завдяки яким ПСАК стає

компонентою професійної компетентності публічного управлінця, є:

- 1) вільний доступ до англомовної професійно важливої інформації, яка постійно оновлюється;
- 2) посилення проєктної діяльності фахівців у сфері публічного управління;
- 3) популяризація проходження курсів підвищення кваліфікації за межами країни.

Для успішного формування у публічних упавлінців ПСАК важливим є вирішення питання відбору навчального матеріалу, його обробки й організації в систему, що є **метою** цієї статті. Задля реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: 1) виокремити одиницю відбору; 2) окреслити вимоги до навчальних матеріалів; 3) раціоналізувати добір автентичного навчального матеріалу; 4) визначити й охарактеризувати критерії його відбору; 5) надати схему послідовності операцій з відбору автентичного навчального матеріалу.

Підкреслимо, що під **навчальним матеріалом**, слідом за Е. Азімовим, ми розуміємо спеціально відібраний та методично організований матеріал, що підлягає презентації і засвоєнню в процесі навчання [1]. Зазначимо також, що аналіз робочих програм щодо змісту навчання професійно спрямованої АМ публічних управлінців свідчить про відповідність мовного програмного матеріалу (фонетичного, граматичного, лексичного) лінгвістичним і стилістичним особливостям професійно спрямованої АМ. Таким чином, постала необхідність відбору лише мовленнєвого матеріалу, засвоєння якого в процесі навчання сприятиме успішному формуванню ПСАК у публічних управлінців.

Враховуючи сучасні освітні тенденції, що передбачають користування Інтернетом та використання в освітньому процесі сучасних навчальних Інтернет-ресурсів, зазначимо, що відбір навчального матеріалу доцільно здійснювати в мережі Інтернет. *Навчальним матеріалом для навчання публічних управлінців професійно спрямованої АМ є автентичні англомовні аудіовізуальні та письмові тексти, використання яких забезпечує досягнення цілей відповідного навчання.* Специфіка дібраного навчального матеріалу обумовлюватиме також вибір вправ і прийомів роботи з ним.

Отже, в контексті нашого дослідження основною **одиницею**

відбору професійно спрямованого англомовного матеріалу для формування у публічних управлінців ПСАК визначаємо *«англомовний аудіовізуальний і письмовий текст»*, під яким розуміємо *автентичний цифровий текст із дібраних Інтернет-джерел, продюкований із комунікативними цілями безвідносно до навчання АМ.*

Аналіз робіт учених [16; 19] та власного досвіду навчання АМ професійного спрямування показує, що автентичні навчальні матеріали повинні відповідати таким вимогам:

- сприяти розвиткові комунікативних навичок і вмінь;
- забезпечити відповідний рівень лінгвістичної інформації (фонетичні моделі (аудіовізуальні тексти), граматичні структури, професійні лексичні одиниці);
- враховувати професійний контекст як домінанту змісту навчання;
- враховувати принцип проблемності навчання;
- відповідати критеріям методичної автентичності навчальних матеріалів [3].

Відбір та організація навчального матеріалу – перший крок до успішного й ефективного навчання АМ у вищій школі. Оскільки АМ професійного спілкування є лінгвістично організованою системою мовлення, що використовується фахівцями для спілкування в ситуаціях професійної взаємодії [2], добір навчального матеріалу для формування ПСАК у публічних управлінців має ґрунтуватися на пріоритеті професійних значущих умінь, необхідних для реалізації комунікативних завдань фахівцями. Необхідність раціонального добору автентичного навчального матеріалу, характер якого обумовлений цілями формування ПСАК, зумовлює визначення критеріїв його відбору з урахуванням:

- мети формування ПСАК у публічних управлінців [14];
- вимог чинної Програми з англійської мови професійного спрямування для підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»: а) щодо рівня сформованості у тих, хто навчається, продуктивних і репродуктивних навичок і вмінь; б) щодо тематичного змісту програм;
- характерних ознак представлення навчальної інформації в мережі Інтернет [11];
- умов організації навчання (аудиторні/позааудиторні

заняття; дистанційне навчання; синхронна/асинхронна робота з Інтернет-ресурсами).

Перш ніж визначати критерії добору навчального матеріалу для навчання професійно спрямованої АМ публічних управлінців, зазначимо, що ми розуміємо під критеріями. Слідом за Н. Бориско, поняття **критерії відбору** навчального матеріалу ми трактуємо як *основні ознаки (зміст, структура, обсяг) матеріалу, за допомогою яких оцінюється доцільність або недоцільність його використання з певною навчальною метою* [5: 104]. У зв'язку з тим, що нами відбирається мовленнєвий матеріал для відповідного навчання, визначимо **якісні критерії** його відбору (або критеріїв змісту):

- автентичність [7; 8];
- тематичність [7; 8];
- ситуативність [8; 21];
- функціональність [4];
- соціокультурна цінність [12];
- професійно-практична цінність [7; 12];
- інформативність [7; 17];
- авторитетність Інтернет-джерела [6: 97; 18].

Кількісним критерієм є обсяг навчального матеріалу, який визначається: 1) програмними вимогами курсу «Іноземна мова професійного спрямування»; 2) навчальними умовами (кількістю годин тощо); 3) вимогами до рівня володіння мовою B2+ [15]. Критерій **обсягу навчального матеріалу** обумовлюється його змістовим наповненням і не потребує нашого дослідження й обґрунтування, адже визначається зазначеними нами нормативними документами.

Ці критерії враховують рівень сформованості у публічних управлінців ПСАК та зміст тематичних блоків професійно спрямованого характеру. Вибір критеріїв зумовлений особливостями представлення інформації в мережі Інтернет та умовами організації навчання. Розглянемо кожен критерій більш детально.

Урахування критерію **автентичності** при доборі навчального матеріалу вимагає врахування норм (щодо використання автентичних лексичних та фразеологічних одиниць, граматичних одиниць (лексико-фразеологічна автентичність) і природної вербалізації фахових знань за допомогою іноземної мови в

типових ситуаціях професійного спілкування (функціональна автентичність)), прийнятих у країні, мова якої вивчається [13: 103–108]. Критерій автентичності навчального матеріалу передбачає відбір діалогічних і монологічних текстів, що є мовною та мовленнєвою підтримкою, зразком для наслідування, основою для створення власних висловлювань за зразком. Дібраний англomовний навчальний матеріал має моделювати професійну діяльність фахівців і включати відповідні різним комунікативно-функціональним галузям стилі мовлення.

За критерієм **тематичності** найтипівіші навчальні матеріали добираються задля успішного навчання професійно спрямованої АМ публічних управлінців і з метою виконання мовних та змістових вимог Програми. При врахуванні цього критерію відбір матеріалу здійснюється згідно з чинною Програмою.

Урахування критерію **ситуативності** сприяє оволодінню моделями професійно-комунікативної поведінки в навчальних умовах (на основі ситуацій реальної професійно-комунікативної діяльності – моделей професійно-комунікативної поведінки) [21]. Тобто, цей критерій передбачає використання ситуацій в якості одиниці організації процесу навчання професійно спрямованої АМ публічних управлінців. При моделюванні ситуацій спілкування з освітніми цілями необхідно брати до уваги лише фактори, що дозволяють прогнозувати мовленнєвий продукт і планувати результат.

Критерій **функціональності** передбачає відповідність навчального матеріалу певній сфері, темі, ситуації з урахуванням програми курсу, репрезентативність матеріалу на мовному, мовленнєвому та екстралінгвістичному рівнях [4]. Критерій функціональності забезпечує актуальність дібраного навчального матеріалу та враховує вимоги до знань і сфер їх використання для задоволення зазначених Програмою комунікативних намірів тих, хто навчається, у межах певних тем і ситуацій спілкування.

Урахування цього критерію при доборі навчального матеріалу дозволяє:

- 1) охопити основні типові професійні дії публічного управлінця;
- 2) доцільно відібрати автентичний навчальний матеріал;
- 3) створити на його основі завдання та вправи для формування ПСАК;

4) розробити систему вправ, спрямовану на реалізацію власне професійного спілкування (у перспективі).

Критерій **соціокультурної цінності** інформації знаходить своє відображення у відборі матеріалу для навчання професійно спрямованої АМ, націлений на усвідомлення та розуміння специфіки професійної іншомовної культури: соціальні, державні, правові, економічні, історичні факти, пов'язані з професійною діяльністю публічних управлінців, ознайомлення з мовними та мовленнєвими кліше, нормами мовленнєвої поведінки, типової для носіїв АМ. Дотримання критерію соціокультурної цінності при доборі навчальних матеріалів забезпечує вдосконалення та поглиблення країнознавчих і лінгвокраїнознавчих знань тих, хто навчається.

Критерій **професійно-практичної цінності навчального матеріалу** має на меті добір мовленнєвого матеріалу, зміст якого дав би змогу побачити автентичне професійне мовне середовище публічних управлінців. Урахування цього критерію передбачає добір англомовних автентичних аудіовізуальних і письмових професійно спрямованих текстів, які впливатимуть на подальше вдосконалення фахових знань публічних управлінців, роблячи АМ засобом навчання. Навчальний матеріал, таким чином, задовольняє інформаційно-пізнавальні потреби публічних управлінців, сприяє успішній взаємодії фахівців у професійному середовищі, доповнює їхні фахові знання.

Критерій **інформативності** дозволяє на основі навчального матеріалу вводити цікаву з точки зору фахового спрямування інформацію, яка задовольняє комунікативні потреби публічних управлінців і за змістом узгоджується з їхніми професійними інтересами. При врахуванні цього критерію слід зауважити, що інформаційна перенасиченість навчальних матеріалів негативно впливає на вивчення професійно спрямованої АМ тими, хто навчається [17].

Критерій **авторитетності Інтернет-джерела** передбачає використання джерел, які є: автентичними (інформація має бути оригінальною; тексти – неперекладеними, які містять лише оригінальні мовні форми та не мають змістових помилок) [6; 10]; доступними широкому загалу (безкоштовний доступ до веб-сторінки, без реєстрації); опублікованими надійною організацією чи установою (яка здійснює експертну оцінку авторських текстів);

вторинними джерелами, тобто такими, які синтезовані на основі аналізу первинних джерел (оскільки в первинних джерелах, що містять інформацію про державне управління, можуть міститись мовні помилки (наприклад, історичні документи)); опублікованими в авторитетному джерелі (наприклад, газетна стаття, стаття у науковому журналі, на офіційному урядовому сайті тощо), не перенасиченими надлишковою інформацією (графікою, анімацією тощо) [10] і не є сфальсифікованими чи спотвореними.

Це такі Інтернет-джерела, як сайти державних установ, офіційні сайти міжнародних організацій, офіційні сайти газет і журналів, сайти для навчання фахівців відповідної галузі, навчальні курси для студентів, розроблені провідними університетами світу та розміщені на верифікованих платформах (Futurelearn, Prometheus, Coursera тощо), електронні підручники або довідники [6]. Сучасні дослідження у сфері розробки та використання навчальних Інтернет-ресурсів уже неодноразово підкреслювали важливість урахування цього критерію при доборі навчального матеріалу [6; 10; 18].

Беручи до уваги критерії відбору навчального матеріалу для формування у публічних управлінців ПСАК, визначимо схему послідовності операцій з його відбору. Отже, ми пропонуємо процедуру відбору, що передбачає: 1) виділення відповідних сфер і ситуацій професійної взаємодії публічних управлінців; 2) визначення характерних соціально-комунікативних ролей; 3) перелік комунікативних намірів, що можуть мати місце в типових ситуаціях професійного усного та письмового спілкування; 4) вибір джерел відбору; 5) аналіз джерел відбору за визначеними критеріями; 6) рекомендації щодо відбору навчального матеріалу для навчання професійно спрямованої АМ.

Таким чином, процедура відбору має полягати у вивченні номенклатури сфер, тем і ситуацій, характерних для навчання професійно спрямованої АМ публічних управлінців; аналізі вимог чинної Програми щодо змісту навчального матеріалу; доборі текстів за визначеними критеріями.

Підсумовуючи вищезазначене, можна констатувати, що основою формування ПСАК у публічних управлінців є відбір навчального матеріалу за чітко визначеними критеріями та процедурою. Одиницею відбору визначено англomовний аудіовізуальний та письмовий текст із дібраних Інтернет-джерел,

продукований із комунікативними цілями безвідносно до навчання АМ. Відбір навчального матеріалу слід здійснювати за такими якісними критеріями: автентичність, тематичність, ситуативність, функціональність, соціокультурна цінність, професійно-практична цінність, інформативність, авторитетність Інтернет-джерела. Відбір матеріалу рекомендовано підпорядковувати визначеній процедурі, основні етапи якої можуть бути **предметом подальших досліджень**.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азимов Э.Г., Щукин А.Н. Словарь методических терминов (теория и практика преподавания языков). СПб: «Златоуст», 1999. 472 с.
2. Александров А.С. Введение в судебную лингвистику. Н. Новгород: Нижнегородская правовая академия, 2003. 420 с.
3. Андриенко А.С. Развитие иноязычной профессиональной коммуникативной компетентности студентов технического вуза (на основе кредитно-модульной технологии обучения): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Ростов н/Д, 2007.
4. Бондар Л.В. Методика навчання французького професійно спрямованого монологічного мовлення студентів технічних спеціальностей з урахуванням їх навчальних стилів: монографія. К, 2011. 333 с.
5. Бориско Н.Ф. Концепция учебно-методического комплекса для практической языковой подготовки учителей немецкого языка (на материале интенсивного обучения): монография. К.: Изд. центр КГЛУ, 1999. 268 с.
6. Верёвкина-Рахальская Ю.Н. Методика использования Интернет-ресурсов в формировании коммуникативной компетенции студентов специализированных вузов на материале общественно-политической тематики: 2-ой курс, английский язык: дис. ... канд. пед. наук. Москва, 2007. 291 с.
7. Воропаева Н.Ф. Отбор и организация текстов для чтения: (английский язык, неязыковой вуз): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Хабаровск, 1981. 240 с.
8. Дацків О.П. Методика формування вмінь говоріння у майбутніх учителів англійської мови засобами драматизації: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2011. 321 с.
9. Дивнич Г.А. Англомовна компетентність державних службовців: європейський досвід. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*, 2017. № 3 (59). С. 49–54.
10. Корейба І.В. Методика навчання професійного читання майбутніх учителів німецької мови з використанням Інтернет-ресурсів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2010. 286 с.

11. Коряковцева Н.Ф. Теория обучения иностранным языкам: продуктивные образовательные технологии: учеб. пособие для студ. лингв. фак. высш. учеб. Заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2010. 192 с.
12. Методика формування міжкультурної іношомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій: навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр» / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за ред. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2011. 344 с.
13. Панкратова Е.А. Формирование правовой картины мира у студентов юридических специальностей средствами иностранного языка (На материале английского языка): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Н. Новгород, 2004. 210 с.
14. Пассов Е.И. Теоретические основы обучения иноязычному говорению: монография. Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1983. 199 с.
15. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Г.Є. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуєнок та ін. К.: Ленвіт, 2005. 119 с.
16. Сімкова І.О. Методика навчання англійської професійно орієнтованої дискусії студентів інженерних спеціальностей: дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.02. Київ, 2010. 303 с.
17. Слобин Д. Грин Дж., Леонтьев А.А. Психолінгвістика. Изд. 2-е. М., 2003. 350 с.
18. Сысоев П.В., Евстигнеев М.Н. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных Интернет-технологий: учебно-методическое пособие для учителей, аспирантов и студентов. Ростов н/Д: Феникс; М: Глосса-Пресс, 2010. 182 с.
19. Чірва І.В. Методика навчання майбутніх інженерів-програмістів англійського діалогічного мовлення з використанням комп'ютерних програм: дис...к.пед.н.: спец. 13.00.02. Київ, 2008. 207 с.
20. European Convention of Human Rights. *European Court of Human Rights. Council of Europe*. 1950. P. 55.
21. Thornbury S. How to Teach Speaking. Essex: Pearson Education Limited, 2005. P. 156.

REFERENCES

1. Azimov, E.G., Shchukin, A.N. (1999). *Slovar metodycheskykh terminov (teoriya y praktyka prepodavaniya yazykov) [Dictionary of Methodology Terms (theory and practice of teaching languages)]*. Saint Petersburg: "Zlatoust" [in Russian].
2. Aleksandrov, A.S. (2003). *Vvedeniye v sudebnuyu lingvistiku [Introduction to forensic linguistics]*. Nizhny Novgorod: Nizhnenovgorodska pravovaya akademiya [in Russian]

3. Andriyenko, A.S. (2007). *Razvitiye inoyazychnoy professionalnoy kommunikativnoy kompetentnosti studentov tekhnicheskogo vuza (na osnove kreditno-modulnoy tekhnologii obucheniya)* [Development of foreign language professional communicative competence of technical university students]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Rostov-on-Don [in Russian].
4. Bondar, L.V. (2011). *Metodyka navchannia frantsuzkoho profesiino spriamovanoho monolohichnogo movlennia studentiv tekhnichnykh spetsialnostei z urakhuvanniam yikh navchalnykh styliv* [Methods of teaching French professionally oriented monologue speech to students of technical specialties, taking into account their learning styles]. Kyiv [in Ukrainian]
5. Borisko, N.F. (1999). *Kontseptsiya uchebno-metodicheskogo kompleksa dlya prakticheskoy yazykovoy podgotovki uchiteley nemetskogo yazyka (na materiale intensivnogo obucheniya)* [The concept of an educational and methodological complex for the practical language training of teachers of the German language (based on the material of intensive training)]. Kyiv: Izdatelskiy tsentr KGLU [in Russian].
6. Verevkina-Rakhalskaya, Yu.N. (2007). *Metodika ispolzovaniya Internet-resursov v formirovaniі kommunikativnoy kompetentsii studentov spetsializirovannykh vuzov na materiale obshchestvenno-politicheskoy tematiki: 2-oy kurs. angliyskiy yazyk* [The method of using Internet resources in the formation of the communicative competence of students of specialized universities on the material of socio-political topics (English, second year)]. *Candidate's thesis*. Moscow [in Russian].
7. Voropayeva, N.F. (1981). *Otbor i organizatsiya tekstov dlya chteniya: (angliyskiy yazyk. neyazykovoy vuz)* [Selection and organization of reading texts: (English, non-linguistic university)]. *Candidate's thesis*. Khabarovsk [in Russian].
8. Datskiv, O.P. (2011). *Metodyka formuvannia vmin hovorinnia u maibutnikh uchyteliv anhliiskoi movy zasobamy dramatyziatsii* [Methods of forming speaking skills in future English teachers by means of dramatization]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian]
9. Dyvnych, H.A. (2017). *English-language competence of civil servants: European experience. State and regions. Series: Public Management and Administration, 3 (59), pp. 49–54* [in Ukrainian].
10. Koreiba, I.V. (2010). *Metodyka navchannia profesiinoho chytannia maibutnikh uchyteliv nimetskoi movy z vykorystanniam Internet-resursiv* [Methods of teaching professional reading to future German language teachers using Internet resources]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
11. Koriakovtseva, N.F. (2010). *Teoriia obucheniiia ynostrannym yazykam: produktyvnyie obrazovatelnyie tekhnologii* [Theory of teaching foreign

- languages: productive educational technologies*]. Moscow: Yzdatskiy tsentr "Akademyia" [in Russian].
12. Bihych, O.B., Borysko, N.F., Boretska H.E. et al. (2013). *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka [Methods of teaching foreign languages and culture: theory and practice]*. Nikolaieva, S.Yu. (ed.). Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
  13. Pankratova, E.A. (2004). Formirovaniye pravovoy kartiny mira u studentov yuridicheskikh spetsialnostey sredstvami inostrannogo yazyka (Na materiale angliyskogo yazyka) [Formation of the legal picture of the world among students of legal specialties by means of a foreign language (Based on the material of the English language)]. *Candidate's thesis*. Nizhny Novgorod [in Russian].
  14. Passov, E.I. (1983). *Teoreticheskiye osnovy obucheniya inoyazychnomu govoreniiyu [Theoretical foundations of teaching speaking in a foreign language]*. Voronezh: Izdatelstvo Voronezhskogo universiteta [in Russian].
  15. Bakaieva, H.Ye. et al. (2005). *Prohrama z anhliiskoi movy dlia profesiinoho spilkuvaniia [A program for English for specific purposes]*. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
  16. Simkova, I.O. (2010). *Metodyka navchannia anhломovnoi profesiino oriietovanoi diskusii studentiv inzhenernykh spetsialnostei [Methods of teaching English-speaking professionally oriented discussion to engineering students]*. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
  17. Slobin, D. Grin Dzh. and Leontyev, A. (2003). *Psycholinguistics*. 2nd edition. Moscow [in Russian].
  18. Sysoyev, P.V. and Evstigneyev, M.N. (2010). *Metodika obucheniya inostrannomu yazyku s ispolzovaniem novykh informatsionno-kommunikatsionnykh Internet-tekhnologiy: uchebno-metodicheskoye posobiye dlya uchiteley, aspirantov i studentov [Methodology of teaching a foreign language using new information and communication Internet technologies: a manual for teachers, postgraduate and graduate students]*. Rostov-on-Don: Feniks; Moscow: Glossa-Press [in Russian].
  19. Chirva, I.V. (2008). *Metodyka navchannia maibutnikh inzheneriv-prohramistiv anhliiskoho dialohichnoho movlennia z vykorystanniam kompiuternykh prohram [Methods of teaching English dialogic speech to prospective engineers-programmers using computer programs]*. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
  20. European Convention of Human Rights. (1950). *European Court of Human Rights. Council of Europe*, p. 55 [in English].
  21. Thornbury, S. (2005). *How to Teach Speaking*. Essex: Pearson Education Limited, p. 156 [in English].

Стаття надійшла до редакції 20.09.2021.

Статтю рекомендовано до друку 23.10.2021.

Анастасія Сергіївна Сизенко, канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов економічного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (01033, м. Київ, вул. Володимирська, 60); e-mail: anastsia.syzenko@gmail.com; orcid: <https://orcid.org/0000-0001-8443-67813>.

Анастасія Сергеевна Сизенко, канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов економічного факультета Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (01033, г. Київ, ул. Владимирская, 60); e-mail: anastsia.syzenko@gmail.com; orcid: <https://orcid.org/0000-0001-8443-67813>.

Anastasiia Syzenko, PhD in Philology, Associate Professor, Department of Foreign Languages, the Faculty of Economics, Taras Shevchenko Kyiv National University (01033, Kyiv, 60 Volodymyrska St.); e-mail: anastsia.syzenko@gmail.com; orcid: <https://orcid.org/0000-0001-8443-67813>.

Яна Олегівна Дьячкова, канд. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов економічного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (01033, м. Київ, вул. Володимирська, 60); e-mail: yanadyachkova@i.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0003-3145-6695>.

Яна Олеговна Дьячкова, канд. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов економічного факультета Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (01033, г. Київ, ул. Владимирская, 60); e-mail: yanadyachkova@i.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0003-3145-6695>.

Yana Diachkova, PhD in Pedagogics, Associate Professor, Department of Foreign Languages, the Faculty of Economics, Taras Shevchenko Kyiv National University (01033, Kyiv, 60 Volodymyrska St.); e-mail: yanadyachkova@i.ua; orcid: <https://orcid.org/0000-0003-3145-6695>.

Як цитувати: Сизенко А.С., Дьячкова Я.О. Критерії відбору мовленнєвого матеріалу для навчання публічних управлінців професійно спрямованої англійської мови. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2021. Вип. 39. С. 97–110. DOI: 10.26565/2073-4379-2021-39-07.

In cites: Syzenko A., Diachkova Y. (2021). Criteria for the Selection of Speech Material for Teaching English for Specific Purposes to Public Administrators. *Teaching languages at higher educational establishments at the present stage. Intersubject relations*. Kharkiv: V.N. Karazin Kharkiv National University, 39, pp. 97–110. DOI: 10.26565/2073-4379-2021-39-07.